

## **1997 жылға арналған халықты жұмыспен қамту бағдарламасы туралы**

### *Күшін жойған*

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1997 жылғы 11 сәуірдегі N 539 қаулысы. Күші жойылды - ҚР Үкіметінің 2005 жылғы 9 ақпандағы N 124 қаулысымен (P050124)

Халықты жұмыспен қамтудың мемлекеттік саясатын жүзеге асыру және жұмыссыздарды әлеуметтік қорғауды қамтамасыз ету мақсатында Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы етеді:

1. Қоса беріліп отырған 1997 жылға арналған халықты жұмыспен қамту бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі Білім және мәдениет министрлігімен, өзге де орталық және жергілікті атқарушы органдармен бірлесіп, аймақтық ерекшеліктерді ескере отырып дара кәсіпкерлікті, орташа және шағын бизнесті дамыту үшін жұмыссыздарды жаңа кәсіптер мен мамандықтар бойынша даярлауға айрықша көңіл аударып, қайта оқытуды ұйымдастырсын.

3. Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі жергілікті атқарушы органдармен бірлесіп Бағдарламаны орындауды ұйымдастырсын.

4. Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі мүдделі орталық атқарушы органдармен бірлесіп 1997 жылдың желтоқсанында 1998 жылға арналған халықты жұмыспен қамту бағдарламасының жобасын Қазақстан Республикасының Үкіметіне енгізісін.

*Қазақстан Республикасының*

*Премьер-Министрі*

Қазақстан Республикасы  
Үкіметінің  
1997 жылғы 11 сәуірдегі  
N 539 қаулысымен

бекітілген

**1997 жылға арналған халықты жұмыспен  
қамту бағдарламасы**

Бағдарламаның мақсаты жұмыспен қамтуға жәрдемдесу мен азаматтарды жұмыссыздықтан әлеуметтік қорғаудың стратегиясын дамыту болып табылады.

Бағдарламаның басымдықтары мен болжамдық параметрлері Қазақстан

Республикасы Президентінің 1995 жылғы 13 желтоқсандағы N 2680 Жарлығымен бекітілген 1996-1998 жылдарға арналған реформаларды тереңдету жөніндегі Қазақстан Республикасы Үкіметінің Іс-қимыл бағдарламасының (бұдан әрі - Үкімет Бағдарламасы), Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1996 жылғы 23 қыркүйектегі N 1161 қаулысымен бекітілген 1997 жылға арналған Қазақстан Республикасы Әлеуметтік-экономикалық дамуының индикативті жоспарының, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1996 жылғы 22 мамырдағы N 631 қаулысымен мақұлданған халықты жұмыспен қамтудың мемлекеттік саясаты тұжырымдамасының (бұдан әрі - Жұмыспен қамту тұжырымдамасы), сондай-ақ Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі әзірлеген еңбек рыногындағы ахуалды талдау мен болжаудың негізінде айқындалды.

### **I. 1997 жылға арналған жұмыспен қамтудың болжамы**

1997 жылы мақсаты мен міндеттері Үкіметтің Бағдарламасындай айқындалған жалпы экономикалық стратегияларды жүзеге асыру жалғастырылатын болады. Еңбек рыногындағы ахуал қаржы-экономикалық және әлеуметтік салаларда атқарушы өкімет органдары жүргізетін шаралармен айқындалды.

Экономикадағы жалғасып отырған дағдарысты құбылыспен қаржылық қаражаттардың жетіспеушілігі олардың көбін банкроттықтың шегіне қоятын ұйымдардың қаржы-шаруашылық қызметінің тұрақтануына кері ықпал ететін болады.

Жұмыс күштерін босату процесі жалғасуда.

Босағандардың саны 300 мың адамнан асуы мүмкін, ал ұзақ жұмыссыздардың саны олардың жалпы санының 15 процентіне жетеді деп ұйғарылуда.

1997 жылы салалық та, аймақтық та тұрғыда, ең алдымен Жезқазған, Қостанай, Семей, Талдықорған облыстары мен Алматы қаласында қайта ұйымдастыру және тарату рәсімдерінің қарқыны артуы мүмкін.

Жасырын жұмыссыздықтың ашық жұмыссыздыққа ішінара ауысу процесі жалғасады, оның нәтижесінде республика бойынша тұтастай алғанда қызметкерлердің 15 - 20 проценті босауы мүмкін.

Экономиканың салаларында жұмыс істеушілердің саны 1997 жылы 1996 жылмен салыстырғанда 0,2 процентке қысқаруы мүмкін, сөйтіп ол 6 265 мың адамды құрайды. Қысқару материалдық өндіріс салаларында да, өндірістік емес салаларда да болжалып отыр.

Жұмыспен қамту саласындағы жағдай еңбек рыногындағы ахуалдың ушығуына ықпал ететін село жастарының қалаға ағылуын тереңдете түседі.

1997 жылы еңбек рыногы мынадай факторлардың: өндірісті құрылымдық қайта құрудың; жекешелендірудің, банкроттықтың,

қ а й т а

б е й і м д е у д і н ;

экономикалық тиімділерді сақтаудың және жаңа жұмыс орындарын құрудың ауқымы тәуелді болатын инвестициялық мүмкіндіктердің; қызметкерлерді ұйымдардан босату процестері жалғасуының; село тұрғындарының, әсіресе жастардың қалаға ағылуының өсуінің ықпал етуімен қалыптасатын болады.

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің бағалаулары бойынша 1997 жылы жұмыссыздық деңгейінің неғұрлым жоғары тұрғысы Қызылорда және Атырау облыстарында сақталады, жұмыссыздықтың жоғары деңгейі Солтүстік Қазақстан, Семей, Батыс Қазақстан, Торғай, Ақтөбе, Шығыс Қазақстан және Жезқазған облыстарында болуы мүмкін болады. Бұл көрсеткіштің төмен деңгейі Қарағанды облысы мен Алматы қаласында күтілуде.

Әйелдерді, жастарды, зейнеткерліктің алдындағы жастардағы адамдарды, халықтың еңбек рыногындағы басқа да аз бәсекелесті жіктерін жұмысқа орналастыру проблемасы бұрынғысынша өткір тұратын болады. Тұрғын үй рыногының болмауынан қозғалымдықтың төмендігінің, жұмыс күшіне сұраныспен оны ұсынудың арасындағы сәйкессіздіктің артуының салдарынан ұзақ жұмыссыздар жіктерінің қалыптасу процесі күшейеді.

Еңбек рыногында жұмыс күшін ұсыну өсетін болады және ол 2,5 млн. адамды құрайды.

Көзделіп отырған шағын және орташа бизнесті қолдау жөнінде белсенді шаралар жүргізу қосымша 100 мың адамды жұмыспен қамтуға мүмкіндік береді. Алайда, инвестициялардың шектеулілігіне орай жұмыссыздықтың өсуін айтарлықтай тоқтату мүмкін болмайды.

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің болжамы бойынша 1997 жылы жұмыспен қамту қызметіне 750 мыңға жуық адам өтініш жасай алады. Олардың 150 мыңы еңбекке орналастырылады, ал 600 мың адам немесе экономикалық белсенді халықтың 8,7 проценті жұмыссыз мәртебесін алады.

## **II. Жұмыспен қамту саясатының 1997 жылғы негізгі бағыттары**

Үкіметтің Бағдарламасына және Жұмыспен қамту тұжырымдамасына сәйкес жұмыспен қамту саясатының 1997 жылға арналған негізгі бағыттары болып мыналар айқындалды:

еңбек заңдарын өзгерту және толықтыру жолымен жұмыспен қамту мен еңбек қатынастарын құқықтық реттеу жүйелерін жетілдіру;

жаңа өндірістерді құрудың, перспективасы жоқтарын қайта құрудың негізінде экономиканың салалық құрылымдарын жетілдіру;

қосымша жұмыс орындарын, оның ішінде шетел капиталын тартудың есебінен құратын шағын және орташа жеке кәсіпкерлікті дамытуға қолдау көрсету және белсенді түрде ынталандыру;

экономикадағы құрылымдық өзгерістерді ескере отырып еңбек рыногында қалыптасқан ахуалдарға қатысты кәсіптік білім берудің алға озып шығуы;

қоғамдық жұмыстар ұйымдарын тұрғын үй және жол құрылысына қайта бағдарлау;

еңбек рыногының басты қатысушыларының (мемлекет, жұмыс берушілер және қызметкерлер) жұмыспен қамтудың кепілдігін қамтамасыз етудегі, еңбекке ақы төлеу, оның шарттары мен режимдері мәселелерін шешудегі әлеуметтік әріптестік жүйесін қалыптастыру;

жергілікті атқарушы органдардың жұмыспен қамтудың аймақтық проблемаларын шешудегі ролін арттыру;

еңбек рыногындағы сұраныс пен ұсыныстың неғұрлым өткір сәйкессіздігін жоюға бағытталған таңдамалы шараларын жүзеге асыру;

мемлекеттік жұмыспен қамту қызметтерінің жұмыспен қамту мен еңбек рыногын ретке келтіру мәселелеріндегі жұмыс берушілермен және кәсіподақтармен одан әрі интеграциялау.

Жұмыспен қамту саясатын жүзеге асырудың негізгі тұтқалары мыналар болуы тиіс:

ұйымдарды қайта құрудың нәтижесінде жұмыссыздықтың өсуіне ықпал ететін факторларды бейтараптандыру, оның ішінде кәсіби бағдарлау қызметтерін, босаған қызметкерлерді кәсіптік оқыту мен қайта даярлауды жан-жақты дамыту;

макроэкономикалық стратегия шеңберінде мемлекеттік әлеуметтік саясат жүргізу;

бизнес орталықтар құру жолымен еңбекке қосымшаның келешекті саласы ретінде кәсіпкерлікпен өз бетінше айналысуға, шағын және орташа бизнесті дамытуға, кәсіпкерлік тәсілдерге оқыту ресурстарын кеңейтуге ықпал ету;

еңбектің ішкі рыногын қорғау және шетелдік жұмысшылар мен мамандардың еңбегін пайдалануды шектеу, экономикалық даму бағдарламалары мен жергілікті тұрғындарды жұмыспен қамтуды қамтамасыз ету және оны қаржыландыру мәніне шетелдік фирмалардың қатысуымен келісім-шарттарға сараптама жасау;

таяу және алыс шетелге жұмыс күші экспортының келісім-шарттық жүйесін дамытуға ықпал ету;

орналастыру аймақтарының экономикалық мүмкіндіктері мен жағдайларына сүйеніп иммигранттардың санын квоталау.

### **III. Жұмыспен қамту саласында халықты әлеуметтік қорғауды қамтамасыз ету**

1) Жұмыс күшіне сұраныс пен ұсынысты теңестіру жөніндегі шаралар

Жұмыс берушілер жұмыс күшіне беретін сұраныс еңбек рыногының конъюнктурасына айқындаушы ықпал етеді. Қазіргі уақытта жұмыс берушілердің негізгі талаптары аталмыш мамандық бойынша жоғары біліктілік пен жұмыс тәжірибесі болып табылады.

Жұмыспен қамтылудың төмендеуі материалдық өндірістің көпшілік салалары үшін де, өндірістік емес салаларға да қалыпты жәйт болып табылады. Экономика салалары бойынша алдын ала бағалау бойынша 1997 жылы барлығы 830 мыңнан астам адам жұмысқа қабылданады, ал 1300 мыңнан астам адам босатылады.

Өндірісті одан әрі қысқарту және кәсіпорындардың болжанып отырған банкроттығы жұмыс күшіне сұраныстың төмендеуіне және ұзақ жұмыссыздықтың артуына әкеп соқтырады.

Аталған кезеңде мүмкін болатын ахуалды болдырмау мынадай шаралардың: экономикалық мақсатты жұмыс орындарының санын сақтау және және қосымша жұмыс орындарын құру;

жұмыс уақытының жұмыс орнының санын арттырмастан жұмыспен қамтуды арттыруға мүмкіндік беретін оралымды режимдерін пайдалану;

еңбек рыногының қажеттерін ескере отырып жұмыспен қамтылмаған халықты оған даярлау және қайта оқыту;

жұмыс күшін сала ішінде қайта бөлу және өндірісті диверсификациялау арқылы жаппай босатудың салдарын жұмсарту;

қоғамдық жұмыстарды ұйымдастыру көмегімен мемлекеттің еңбек рыногына реттеушілік ықпалын күшейту көзделеді.

2) Азаматтарды еңбекке орналастыруға жәрдемдесу

Азаматтардың жұмыс іздеу уақытын қысқарту, жұмыс берушілермен олар жұмыспен қамту орталықтарына мәлімдеген сандарды арттыру жөнінде өзара іс-қимылды күшейту мақсатында жұмыспен қамту қызметі мынадай қызметтерді :

азаматтарды еңбекке орналастырудың мүмкіндіктері туралы хабарландыруды ;

азаматқа жұмыстың әр түрлі нысандары мен түрлерін таңдау мүмкіндігін беруді ;

қолайлы жұмыс орнын іріктеуді;

жұмыссыздарды оқытуды және қайта оқытуды;

жұмыс іздеуде қиындық көрген азаматтарға консультациялар беруді;

қоғамдық жұмыстарды ұйымдастыруды;

жұмыссыздарға өз ісін ұйымдастыруға жәрдемдесуді жалғастыратын болады.

Жұмыспен қамту қызметінің көмегімен 150 мың адамға, оның ішінде білім

беру жүйесі оқу орындарының (жоғары оқу орындарының, колледждердің, лицейлердің, кәсіптік-техникалық мектептердің, барлық үлгілердегі және атаулардағы жалпы білім беретін мектептердің) 36 мың бітірушілеріне жұмыс беру ұйғарылуда.

3) Жұмыссыздарды кәсіптік даярлау, олардың біліктілігін көтеру және қайта даярлау

1997 жылы 30 мың жұмыссыз адамның шегінде кәсіптік даярлыққа, біліктілігін арттыруға және қайта даярлауға жіберу ұйғарылуда.

Бұл ретте басымдық 20 жасқа дейінгі жұмыс істемейтін жастарға, әйелдерге, еңбекке қабілетті мүгедектерге және халықтың басқа да әлеуметтік әлсіз санаттарына берілетін болады.

О с ы м а қ с а т т а :

мүдделі министрліктермен бірлесіп экономиканың жекелеген салаларын дамытудың, өндірісті кеңейту мен қайта бейімдеудің, өнім мен қызмет көрсетудің жаңа түрлерін игерудің басымдықтарын ескере отырып білікті мамандарды даярлаудың қажеттілігін айқындаудың негізгі бағыттарын әзірлеуге қ а т ы с у ;

оқу-курстық желілердің, оның ішінде жоғары оқу орындарының, арнаулы орта оқу орындарының, кәсіптік-техникалық мектептердің компьютерлік ақпараттық анықтамалық оқу-курстық желілерін құру жөніндегі, сондай-ақ еңбек рыногына неғұрлым талап етілетін жаңа қажетті кәсіптер мен мамандықтар туралы жұмыстарды ұйымдастыру жолымен жұмыссыздар үшін, әсіресе халықтың әлеуметтік әлсіз жіктері үшін кәсіптік бағдарлау қызметтерін кеңейту;

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің мүдделі министрліктерімен және ұйымдармен ынтымақтастық туралы шарттарының негізінде жұмыссыздарға және жұмыспен қамтылған халыққа кәсіби бағдар беруді және оларды кәсіптік оқытуды үйлестіруді және оған әдістемелік басшылық жасауды жүзеге асыру;

аймақтық қолдау көрсету және кәсіпкерлікті дамыту орталықтарымен ынтымақтастықта шағын және орташа бизнес саласы, кәсіпкерлік және дара еңбекпен айналысу үшін жұмыссыздарды кәсіптік-даярлауды ұйымдастыру жөніндегі қызметті жандандыру;

жергілікті жұмыспен қамту органдары мен жұмыс берушілердің өтініші бойынша Республикалық запасқа босатылған әскери қызметшілер мен жұмыссыздарды оқыту орталығының (Алматы облысындағы Түрген селосы) базасында ауыл шаруашылығы бейініндегі кәсіптер мен мамандықтар бойынша о қ ы т у д ы ұ й ы м д а с т ы р у ;

Әлеуметтік қорғау жөніндегі Бүкіләлемдік Банктің жұмыссыздарды, әсіресе

әйелдерді Алматы қаласында, Алматы, Павлодар, Оңтүстік Қазақстан облыстарында бизнестің негіздеріне, жұмыс іздеу дағдысына оқыту жөніндегі жобасын жүзеге асыруға жәрдем көрсету;

ұйымдарға босаған қызметкерлерді қайта оқытуды және оларды жаңадан құрылған жұмыс орындары мен бар қызмет орындарына орналастыруды жүзеге асыруда пәрменді көмек көрсету көзделеді.

4) Жаңа жұмыс орындарын құруға жәрдемдесу, өзін-өзі жұмыспен қамтуды, кәсіпкерлікті және шағын бизнесті ынталандыру

Жұмыс орындарын құру, өзін-өзі жұмыспен қамтуды, кәсіпкерлікті және шағын бизнесті ынталандыру әсіресе перспективалы салалар мен қызмет көрсету саласында орынды.

Осы міндетті шешу мақсатында:

- жұмыссыздар үшін жұмыс орындарын құру жүйелерін ұйымдастыру жөнінде шаралар қабылдау;

Мемлекеттік жұмыспен қамтуға жәрдемдесу қорының (бұдан әрі - Жұмыспен қамту қоры) қаражаттарын тарта отырып қайта өңдеу салалары мен қызмет көрсету аясында 115 мың жаңа жұмыс орнын, негізінен халықтың нашар қорғалған жіктері (әйелдер, жастар, ұзақ уақыт бойы жұмыс істемегендер және с.с.) үшін құруға жәрдемдесу.

1 мың мүгедектер үшін жабдықтар мен құрал алуға арналған шығындарды осы көзден өтеу ұйғарылады.

Еңбекпен қамту қызметінің шағын бизнес пен кәсіпкерлікті дамытудағы негізгі бағыттары болып:

10 мың адамға арналған шағын бизнес пен кәсіпкерліктің негіздеріне кәсіптік оқытуды ұйымдастыру;

жаңа бастаған кәсіпкерлерге өз ісін ұйымдастыру мәселелері бойынша консалтингтік қызмет көрсету;

өз ісін ұйымдастыру мәселелерінде практикалық көмек көрсету: лизинг (қаржылық жалға алу), тіркеу және басқалар айқындалады.

5) Ақы төленетін қоғамдық жұмыстарды ұйымдастыру

1997 жылы еңбек рыногында белсенді шараларды пайдаланудың басымдықты бағыттарының бірі ретінде оларды одан әрі дамыту ұйғарылатын қоғамдық жұмыстардың маңызы артады. Бұл үшін әлеуметтік пайдалылық талаптарына жауап беретін және еңбек рыногындағы шиеленісті төмендетуге қабілетті жұмыстардың нақты түрлерінің тізбесін қамтитын жұмыс күшіне сұраныс пен ұсыныстың сандық және сапалық тепе-теңдігін ескере отырып мұндай жұмыстардың аймақтық бағдарламалары мен жергілікті жобаларын әзірлеу негіз болады.

Бұл ретте тұрғын үй мен әлеуметтік-мәдени мақсаттағы объектілерді салу, оларды көгалдандыру мен жайластыру, жолдар мен тротуарлар төсеу және жөндеу, суландыру құрылыстарын салу және жөндеу сияқты қалалар мен аудандарды әлеуметтік-экономикалық дамыту бағдарламаларына сыйымды жобалар басымдықты пайдалана алады.

Тізбеде қарттар мен мүгедектерге қызмет көрсету, ауыр науқастар мен жас балаларды күтуге көмектесу, күрделі емес ауыл шаруашылығы жұмыстары қ а л а д ы .

Аймақтық бағдарламалардың шеңберінде қоғамдық жұмыстармен көбіне ұзақ стажды жұмыссыздардың, сондай-ақ кәсіби біліктілігі мен әлеуметтік байланыстарын жоғалтқан еңбек рыногында аз бәсекелесті санаттардағы жұмыссыздардың қатарынан 30 мың адамды жұмыспен қамту көзделіп отыр.

#### 6) Жұмыс орындарын квоталау

1997 жылы Мемлекеттік жұмыспен қамту органдары жалпы білім беретін, кәсіптік-техникалық мектептерді бітірген жастар, сондай-ақ 20 жастан төмен басқа адамдар, кәмелетке толмаған балаларды, мүгедек балаларды тәрбиелеуші жалғыз басты және көп балалы ата-аналар, зейнет жасының алдындағы адамдар, мүгедектер, ұзақ уақыт жұмысы болмаған азаматтар, қызметтен зейнеткерлікке құқықсыз босатылған әскери қызметшілер, бас бостандығынан айыру орындарынан босатылған адамдар, босқындар, мәжбүр мигранттар үшін жұмыс орындарын квоталауды қоса алғанда еңбек рыногында мүмкіндіктерді шектеулі адамдарды жұмыспен қамтуға жәрдем жасау жөніндегі жұмыстарды ж а л ғ а с т ы р а т ы н б о л а д ы .

Квотаға сәйкес халықтың әлеуметтік әлсіз санаттарының қатарынан 25 мыңнан астам адам еңбекке орналастырылатын болады.

#### 7) Жұмыссыздық бойынша жәрдемақы төлеу,

жұмыссыздарға материалдық көмектер көрсету

Мемлекеттік жұмыспен қамту қызметі 1997 жылы жұмыссыздық бойынша жәрдемақы төлеуді және жұмыссыздарға материалдық көмектер көрсетуді жалғастырады. 425 мың жұмыссыз жұмыссыздық бойынша жәрдемақы алады деп ұйғарылуда.

#### 8) Еңбек көші-қонын реттеу. Ішкі еңбек рыногын қорғау

Еңбек көші-қонын реттеу мен ішкі еңбек рыногын қорғау жұмыс күшіне сұраныс пен ұсыныстың арасындағы сәйкессіздікті жеңуге, жұмыс күшін шетелде уақытша пайдаланудың есебінен еңбекпен қамту саласындағы шиеленісті жұмсартуға, көші-қонушылардың еңбек құқықтарын қорғауға арналған.

Жұмыспен қамту қызметтері жергілікті атқарушы органдармен бірлесіп м ы н а д а й ш а р а л а р д ы :



қол жеткізілген уағдаластыққа сәйкес Оңтүстік Кореяға 328 адамды жұмысқа ж і б е р у д і ;

сыртқы еңбек көші-қоны мәселелерімен айналысатын ұйымдардың қызметін ү й л е с т і р у д і ;

шетелге жұмысқа кететін азаматтарға консультациялық-ақпараттық көмек к ө р с е т у д і ;

шетелге жұмыс күшін апарумен және оларды қайта әкелумен айналысатын мемлекеттік емес делдалдық ұйымдардың қызметіне лицензиялар беруді;

көшіп келуді бақылауды және заңсыз еңбек көші-қонын болдырмауды ұйымдастыруды жүзеге асыруы тиіс.

#### **IV. Бағдарламаны ақпараттық-талдаулық және қаржылық қамтамасыз ету**

##### **1) Жұмыспен қамту қызметін дамыту**

Осы Бағдарламада көзделген міндеттерді жүзеге асыруға қажетті шарт мемлекеттік жұмыспен қамту қызметтерін, оның республикалық, аймақтық және жергілікті органдарын одан әрі дамыту болып табылады. Еңбек рыногындағы жағдайдың өзгерісіне тиісінше іс-әрекет жасауды оның материалдық базасын нығайтудың, компьютерлендірудің және техникалық жарактандырудың, статистикалық және ақпараттық-анықтамалық жүйелерді, еңбек рыногының мониторингін дамытудың негізінде жұмыспен қамту қызметі қамтамасыз ететін б о л а д ы .

Аймақтық жұмыспен қамту қызметтері қызметінің тиімділігін бағалау жүйесі е н г і з і л е т і н б о л а д ы .

Әлеуметтік қорғау жөніндегі Бүкіләлемдік Банктің жобасын жүзеге асырудың шеңберінде Қостанай, Ақмола, Ақтау, Атырау, Семей, Өскемен, Көкшетау, Жезқазған, Алматы облысындағы Талғар қалаларында модельдік жұмыспен қамтамасыз ету орталықтарын құру көзделуде. Алда барлық модельдік орталықтарда клиенттерге қызмет көрсетудің озық рәсімдерін енгізу, бұл тәжірибені біртіндеп қалған жұмыспен қамту орталықтарына тарату, сондай-ақ жұмыспен қамту қызметтерінің қызметкерлерін жұмыстың тиімді тәсілдеріне жаппай оқыту жүргізуді қамтамасыз ету, бағдарламалық қамтамасыз етуді жаңа тұғырға көшіруді ұйымдастыру, еңбек рыногындағы ахуалдарды талдау мен болжаудың озық әдістерін енгізу тұр.

##### **2) Халықты жұмыспен қамту саясатын ақпараттық қолдау**

Халықты жұмыспен қамтудың мемлекеттік саясатын ақпараттық қолдау жүйесін қалыптастыру жалғастырылатын болады. Оның негізгі элементтері:

халықты және жұмыс берушілерді бұқаралық ақпарат құралдары арқылы, оның ішінде жұмыспен қамту қызметі органдарының мерзімді басылымы арқылы еңбек рыногының ахуалы туралы хабарландыру;

буклеттер, жарнамалар, плакаттар тарату арқылы өз бетінше жұмыс іздеуге жәрдемдесу ;

бос жұмыс орындары туралы мәліметтерді жариялау арқылы азаматтардың еңбекке орналасуына жәрдемдесу болады.

3) Халықты жұмыспен қамту мәселелері бойынша нормативтік құқықтық базаны жетілдіру

1997 жылы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі басқа мүдделі министрліктермен бірлесіп мынадай нормативтік актілерді:

жаппай жұмыстан босатылу туралы ақпарат беру тәртібі туралы ереже және жұмыспен қамту орталықтарына жұмысшылардың саны және бос қызмет орындары туралы мәліметтер;

жұмыссыздарды бизнеске оқыту үшін кәсіби іріктеу шараларын жүргізу жөнінде әдістемелік ұсынымдар;

жұмыссыздарға материалдық көмектер көрсетудің шарттары мен тәртібі туралы ереже ;

жұмыссыздарға жәрдем көрсетудің шарттары мен тәртібі туралы ереже;

жұмыссыздар мен жұмыспен қамтылмаған халықты кәсіптік даярлауды, олардың біліктілігін арттыруды және қайта даярлауды ұйымдастыру және қаржыландыру тәртібі туралы ереже әзірлеуді ұйғарып отыр.

4) Жұмыспен қамту бағдарламасын қаржылық қамтамасыз ету

1997 жылға арналған еңбекке ақы төлеу қорының болжамына сүйеніп Жұмыспен қамту қорына күтіліп отырған түсім 8 070 000 мың теңгені құрайды.

Кейбір облыстарды құрылатын жұмыспен қамтудың модельдік орталықтарын қаржыландыруға Халықаралық Қайта Жаңарту мен Даму Банкінен күтіліп отырған қаражат түсуін ескергенде жиынтық кіріс 9 334 224 мың теңгені құрайды .

Бұл ретте 5 236 425 мың теңгені жұмыссыздық жөніндегі жәрдемақыны төлеуге жұмсау ұйғарылуда (1 жұмыссызға арналған жәрдемақының орташа мөлшері 2 464 теңге және жәрдемақы алудың орташа ұзақтығы 5 ай есебімен). Жұмыссыздарды кәсіптік даярлау мен қайта оқытуға арналған шығыстар 860 938 мың теңгені, қоғамдық жұмыстарды ұйымдастыруға арналған шығыстар 203 580 мың теңгені, жұмыспен қамту қызметін ұстауға арналған шығыстар - 646 576 мың теңгені құрайды. Бұдан басқа, мүгедектерге жабдықтар мен бейімделген құрылғылар алуға арналған шығыстарды өтеуге 14 000 мың теңге сомасында, жаңа жұмыс орындарын құруды қолдауға және кәсіпкерлікті дамытуға - 1 224 636 мың теңге шығындар көзделген.

Жұмыспен қамту қорының жалпы шығыстары тұрғын үй құрылысында қосымша жұмыс орындарын құруға арналған шығындарды ескергенде 9 334 224 мың теңгені құрайды.

*Қазақстан Республикасы*

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМҚ